

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 118/2023-46

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a obchodnej spoločnosti [REDACTED] & [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Co 8/2022 zo 16. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Co 8/2022 zo 16. februára 2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Co 8/2022 zo 16. februára 2022 **z r u š u j e** a **v e c v r a c i a** Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Prešove **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľkám trovy konania **801,48 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľiek do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 16. marca 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľiek, a to obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľka v 1. rade“) a CONSULT & [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľka v 2. rade“; spolu so sťažovateľkou v 1. rade ďalej aj „sťažovateľky“), ktorou sa spoločne domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského

súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 8/2022 zo 16. februára 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka v 2. rade osobitne v ústavnej sťažnosti namieta, že v dôsledku vydania napadnutého uznesenia došlo aj k porušeniu jej základného práva na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“). Sťažovateľky navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhujú zakázať krajskému súdu pokračovať v porušovaní namietaných práv a priznať im náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 118/2023-18 z 23. februára 2023 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľiek na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na Okresnom súde Bardejov (ďalej len „okresný súd“) je vedené konanie pod sp. zn. 1 C 563/2015, v ktorom sa žalobcovia ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]) domáhajú proti žalovanému [REDACTED] určenia neplatnosti právneho úkonu, a to zmluvy o pôžičke z 20. apríla 2010, ktorou im mal [REDACTED] požičať sumu 353 878 eur.

4. Na okresnom súde je vedené ďalšie súdne konanie pod sp. zn. 2 C 46/2019, v ktorom sa žalobca [REDACTED] domáha proti žalovaným ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]) zaplata sumy 316 328 eur s príslušenstvom z titulu zmluvy o pôžičke z 20. apríla 2010.

5. Dňa 16. decembra 2021 podal [REDACTED] proti sťažovateľkám [REDACTED] (žalovaná v 1. rade) a [REDACTED] (žalovaná v 2. rade) žalobu o odporovateľnosť právneho úkonu [právne úkony sťažovateľky v 1. rade ([REDACTED]) vyplývajúce z kúpnej zmluvy z 24. augusta 2021, V 2551/2021 z 30. augusta 2021 (ďalej len „kúpna zmluva“) uzavretej medzi obchodnou spoločnosťou [REDACTED] a [REDACTED], ktorou došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v žalobe z obchodnej spoločnosti [REDACTED] na obchodnú spoločnosť [REDACTED], ktorá je vedená okresným súdom pod sp. zn. 9 C 45/2021. S uvedenou žalobou podal [REDACTED] aj návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktorým sa domáhal zriadenia záložného práva vo svoj prospech k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy (ktorej neúčinnosti voči jeho osobe sa domáha vo veci samej) „za účelom zabezpečenia jeho pohľadávky, vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke zo dňa 20.04.2010 a to až do úplného uspokojenia žalobcovej pohľadávky“. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh ďalej vyplýva, že jedinými spoločníkmi v obchodnej spoločnosti [REDACTED] sú [REDACTED] a [REDACTED] a jediným spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti [REDACTED] je [REDACTED] (zať [REDACTED] a [REDACTED]).

6. Okresný súd uznesením č. k. 9 C 45/2021 z 3. januára 2022 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 3. januára 2022“) rozhodol o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia tak, že zriadil záložné právo na majetku sťažovateľky v 2. rade na zabezpečenie pohľadávky žalobcu ([REDACTED]) vo výške 316 328 eur zo zmluvy o pôžičke z 20. apríla 2010 žalovanej v konaní

vedenom okresným súdom pod sp. zn. 2 C 46/2019 do doby právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 9 C 45/2021 (odporovateľnosť právnych úkonov). Ďalším výrokom rozhodol, že o nároku na náhradu trov konania bude rozhodnuté vo veci samej. Proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu podali sťažovateľky odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu z 3. januára 2022 potvrdil.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

7. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podali sťažovateľky túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentujú v dvoch argumentačných líniách.

7.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces sťažovateľky uvádzajú:

- a) ustanovenie § 343 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) neumožňuje zriadiť zabezpečovacím opatrením záložné právo na majetok inej osoby, ako je osoba dlžníka;
- b) sťažovateľka v 2. rade, ako ani sťažovateľka v 1. rade nikdy neboli a ani nie sú žalobcovým dlžníkom. Žalobca ani netvrdil, že by mal voči sťažovateľke v 1. rade akúkoľvek pohľadávku (t. j. že by bola jeho dlžníkom), v nadväznosti na čo nebola preukázaná existencia obavy z ohrozenia exekúcie ako predpoklad nariadenia zabezpečovacieho opatrenia;
- c) pokiaľ § 42a Občianskeho zákonníka spája práva veriteľa domáhať sa neúčinnosti právnych úkonov s právnymi úkonmi dlžníka, nie je splnený ani ďalší predpoklad na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, a teda osvedčenie práva, ktorému sa má poskytnúť ochrana (žalobca napadol právny úkon, ktorý nebol právnym úkonom dlžníka);
- d) absentuje aj existencia právoplatne priznanej pohľadávky pre výkon záložného práva;
- e) odvolací súd neposkytol na námietky sťažovateľiek adekvátnu odpoveď. V rozpore so skutočnosťami vyplývajúcimi z obsahu spisu skonštatoval, že žalobca má voči sťažovateľke v 1. rade „peňažnú pohľadávku z titulu zmluvy o pôžičke a uznania dlhu“;
- f) všeobecné súdy sa pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia odchýlili od § 343 CSP tak, že zásadným spôsobom popreli účel, význam a obsah jeho ustanovení;
- g) požiadavku spravodlivého procesu je potrebné posudzovať aj z hľadiska strany, voči ktorej smeruje návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (sťažovateľky poukazujú na uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 307/2020-24 z 23. júna 2020).

7.2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľky argumentujú, že napadnuté uznesenie krajského súdu je zásahom do označených práv sťažovateľky v 2. rade, keďže jej pri výkone podnikateľskej činnosti znemožňuje napr. uplatniť majetkovú hodnotu dotknutých nehnuteľností pri získaní financovania na rozvoj podnikateľskej činnosti či výrazným spôsobom obmedzuje ich scudzenie. V kontexte § 151h ods. 1 Občianskeho zákonníka sa dotknuté nehnuteľnosti v podstate stávajú neprevoditeľnými, resp. prevoditeľnými za cenu ovplyvnenú výškou pohľadávky zabezpečenej záložným právom.

III.

Vyjadrenie krajského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľiek

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

8. Krajský súd k ústavnej sťažnosti prostredníctvom jeho predsedníčky uviedol, že konal v medziach svojej právomoci. Úvahy prezentované v napadnutom uznesení podľa nej vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické a majú oporu v obsahu spisového materiálu. Napadnuté uznesenie je zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky považuje za neopodstatnenú.

9. K jednotlivým námietkam sťažovateľiek zaujala stanovisko aj predsedníčka vo veci konajúceho senátu, na ktorej stanovisko odkázala predsedníčka krajského súdu a ktorá argumentovala:

a) predložením listinných dôkazov žalobca osvedčil, že má voči sťažovateľke v 1. rade ako dlžníčke peňažnú pohľadávku z titulu zmluvy o pôžičke a uznania dlhu, preto bol odvolací súd toho názoru, že existuje pravdepodobnosť osvedčenia žalobného nároku žalobcu, a to na základe dotknutej notárskej zápisnice, v ktorej sú dvaja z dlžníkov jedinými spoločníkmi sťažovateľky v 1. rade (██████████);

b) odvolací súd považoval za osvedčené zbavovanie sa majetku sťažovateľkou v 1. rade, ktorá previedla nehnuteľnosti na sťažovateľku v 2. rade, ktorej konateľom je zať dlžníkov. Z ██████████, k. ú. Bardejov vyplýva, že nehnuteľnosti na ňom vedené sú vo vlastníctve sťažovateľky v 2. rade, ktoré nadobudla kúpnu zmluvou z 24. augusta 2021 uzatvorenou medzi sťažovateľkami;

c) odvolací súd tak považoval za osvedčenú existenciu pohľadávky, ako aj skutočnosť, že dochádza k zbavovaniu sa majetku na blízku osobu, v nadväznosti na čo potvrdil zriadenie záložného práva na dotknutých nehnuteľnostiach;

d) vzhľadom na osvedčenie existencie pohľadávky, ako aj obavy, že exekúcia bude ohrozená, súd vyhodnotil, že do práv sťažovateľky v 2. rade nebude zriadením záložného práva zasiahnuté v neprimeranom rozsahu, pričom toto nebude brániť ani vo výkone práv spoločníka či konateľa obchodnej spoločnosti, a teda nehrozí ani vznik závažnej a nenapraviteľnej ujmy.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

10. Zúčastnená osoba, ktorou je ██████████, sa k ústavnej sťažnosti vyjadrila prostredníctvom svojho právneho zástupcu stanoviskom doručeným ústavnému súdu 29. marca 2023. Napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj jemu predchádzajúce uznesenie okresného súdu z 3. januára 2022 považuje za zákonné, správne a dostatočne odôvodnené. S poukazom na § 343 ods. 1 CSP ██████████ popísal, že spoločníkom a konateľom sťažovateľky v 1. rade je ██████████, ktorý je rodinne prepojený so spoločníkom a konateľom sťažovateľky v 2. rade ██████████ (ten je zaťom ██████████), a že spoločník a konateľ sťažovateľky v 1. rade ██████████ je rodinne prepojený so spoločníkom a konateľom sťažovateľky v 2. rade ██████████ (ten je švagrom ██████████). Prevod dotknutých nehnuteľností kúpnu zmluvou medzi sťažovateľkami bol podľa jeho názoru len fikciou. Podľa jeho presvedčenia (s poukazom na verejne dostupné údaje týkajúce sa hospodárenia obchodných spoločností) sťažovateľka v 2. rade nikdy neuhradila za predmetné nehnuteľnosti finančné prostriedky, ktoré teda

sťažovateľka v 1. rade reálne nikdy nedostala, t. j. išlo o zastierací právny úkon na základe kúpnej zmluvy z 24. augusta 2021 s cieľom znemožniť mu uspokojiť svoju pohľadávku z majetku sťažovateľky v 1. rade.

III.3. Replika sťažovateľiek:

11. Sťažovateľky vo svojej replike doručenej ústavnému súdu 14. apríla 2023 uviedli:

a) vyjadrenie krajského súdu neobsahuje žiadne nové skutočnosti, okrem tých, ktoré už boli obsahom napadnutého uznesenia. Z vyjadrenia krajského súdu, ako aj namietaného rozhodnutia je zrejmé, že odvolací súd považoval za dlžníka sťažovateľku v 1. rade bez akéhokoľvek skutkového či právneho základu, pričom dlžníkom nemôže byť sťažovateľka v 1. rade ako právnická osoba, v nadväznosti na čo je rozhodnutie odvolacieho súdu arbitrárne;

b) vyjadrenie zúčastnenej osoby nie je spôsobilé spochybniť opodstatnenosť ústavnej sťažnosti.

12. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov vrátane ich príloh a spisu predloženého ústavnému súdu (sp. zn. 3 Co 8/2022) je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Podstata námietok sťažovateľiek v kontexte namietaného porušenia ich práv (podľa bodu 1 tohto nálezu, pozn.) je založená na tvrdení o svojvoľnosti a neodôvodnenosti napadnutého uznesenia krajského súdu vydaného v súvislosti s rozhodovaním o nariadení zabezpečovacieho opatrenia. Krajský súd podľa ich názoru aplikoval § 343 ods. 1 CSP v rozpore s jeho zmyslom a účelom, keďže zabezpečovacím opatrením nemožno zriadiť záložné právo na majetku inej osoby, ako je osoba dlžníka. Tou však nie je ani jedna zo sťažovateľiek (právnických osôb), keďže žalobca voči nim nedisponuje peňažnou pohľadávkou (peňažnej pohľadávky sa domáha od fyzických osôb v konaní podľa bodu 4 tohto nálezu z titulu zmluvy o pôžičke z 20. apríla 2010).

14. Ústavný súd pristúpil k preskúmaniu prednesených námietok sťažovateľiek v rozsahu a z dôvodov, ktoré uviedli vo svojej ústavnej sťažnosti, zamerajúc pritom svoju pozornosť na ústavnoprávne aspekty namietaných väd napadnutého uznesenia (časť II tohto nálezu, pozn.). Preskúmal tak, či skutočnosti namietané sťažovateľkami v ich ústavnej sťažnosti sú svojou povahou a intenzitou spôsobilé odobriť záver o porušení ich práv (označených v bode 1 tohto nálezu, pozn.) a následne privodiť kasačný zásah zo strany ústavného súdu.

15. Zabezpečovacie opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého cieľom je posilnenie postavenia veriteľa, a to zriadením záložného práva na špecifikovaný majetok dlžníka na zabezpečenie jeho pohľadávky, ktorá by mohla byť neskôr judikovaná alebo už bola judikovaná, s cieľom, aby sa zamedzilo alebo zredukovalo možné nebezpečenstvo neuspokojenia pohľadávky veriteľa (*Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol.* Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 1155.; m. m. IV. ÚS 33/2021).

16. Účel inštitútu zabezpečovacieho opatrenia vymedzuje § 343 ods. 1 CSP, podľa ktorého zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo iných

majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, jeho dôsledky a spôsob zániku upravuje § 324 a nasl. CSP (ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladnom opatrení). Podľa § 344 CSP ustanovenia o neodkladnom opatrení sa použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie. Prostredníctvom nariadenia zabezpečovacieho opatrenia získa veriteľ postavenie záložného veriteľa a bude môcť pristúpiť k výkonu záložného práva na uspokojenie judikovanej pohľadávky v exekučnom konaní (m. m. III. ÚS 18/2020).

17. Zo zákonnej formulácie § 343 ods. 1 CSP vyplývajú štyri základné predpoklady na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, a to: zabezpečovacie opatrenie možno nariadiť len na návrh, musí existovať spôsobilý predmet záložného práva, ktorým môžu byť veci, práva a iné majetkové hodnoty, zriadenie záložného práva prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia musí zabezpečovať peňažnú pohľadávku a musí existovať obava z budúceho zmarenia exekúcie. Z § 343 ods. 1 CSP vyplýva, že zabezpečovacie opatrenie môže slúžiť len na zabezpečenie peňažnej pohľadávky. Z formulácie tejto podmienky možno *a contrario* vyvodiť, že zabezpečovacie opatrenie nemožno nariadiť s cieľom zabezpečenia nepeňažného nároku. Zabezpečovacie opatrenie tiež nebude prichádzať do úvahy v prípadoch, keď predmetom konania je napríklad určenie vlastníckeho práva alebo iný určovací nárok (m. m. II. ÚS 43/2018).

18. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti v podstate vytykajú krajskému súdu extenzívny spôsob, ktorým vykladá § 343 ods. 1 CSP, keď v rámci konania o odporovateľnosti právneho úkonu potvrdil nariadenie zabezpečovacieho opatrenia voči majetku sťažovateľky v 2. rade (tretej osobe), voči ktorej žalobca (██████████) nemal a ani nemá peňažnú pohľadávku, t. j. sťažovateľka v 2. rade, ako ani sťažovateľka v 1. rade nikdy neboli jeho dlžníkmi. Sťažovateľky prezentujú názor, že uvedené zákonné ustanovenie pritom umožňuje súdu zabezpečovacím opatrením zriadiť záložné právo len na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka, ktorým sťažovateľky nie sú.

19. Všeobecné sudy pri aplikácii práva (nejasnej právnej normy) na konkrétny prípad jednotlivca sú povinné prihliadnuť na obsah základného práva na súdnu ochranu, konkrétne právo na ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, a zvoliť taký z do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý je pre účastníka konania priaznivejší, zabezpečuje vyššiu mieru ochrany či rozsah práv. Uvedené však platí len v tom prípade, ak je právna norma natoľko nejednoznačná, že aj za použitia kombinácie výkladových metód umožňuje dve alebo viac verzií výkladu. Z doterajšej judikatúry (v mierne odlišných skutkových okolnostiach) vyplýva, že ústavný súd úplne nevyлúčil taký výklad § 343 ods. 1 CSP, ktorý predpokladá nariadenie zabezpečovacieho opatrenia voči tretej osobe (m. m. II. ÚS 43/2018 a II. ÚS 546/2018). Aktuálne dopĺňa, že je však potrebné a podstatné zohľadňovať osobitosti (a venovať sa jednotlivým okolnostiam) každej preskúmvanej veci (najmä existencii právnych vzťahov medzi sporovými stranami, ako aj tretími osobami či dlžníkmi).

20. Krajský súd namietaným uznesením rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu z 3. januára 2022 o nariadení zabezpečovacieho opatrenia potvrdil. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či krajský súd napadnutým uznesením rozhodol o námietkach sťažovateľiek uvedených v odvolaní podanom proti uzneseniu okresného súdu z 3. januára 2022 ústavne akceptovateľným spôsobom.

21. Z napadnutého uznesenia je zrejmé, že krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením okresného súdu, na ktoré v zmysle § 387 ods. 2 CSP odkázal. Zároveň osobitne skonštatoval

splnenie podmienok na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (bod 12 napadnutého uznesenia). Sumarizoval, že žalobca ( ) domáhajúci sa nariadenia zabezpečovacieho opatrenia tvrdil a predložením listinných dôkazov osvedčil, že má „voči žalovanému ako dlžníkovi peňažnú pohľadávku z titulu zmluvy o pôžičke a uznania dlhu“. Krajský súd považoval za osvedčené aj splnenie ďalšej podmienky na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, a to existencie obavy z budúceho zmarenia exekúcie. Podľa jeho názoru predajom majetku dlžníkov dochádza k ohrozeniu uspokojenia pohľadávky žalobcu.

22. V okolnostiach aktuálne preskúmvanej veci išlo o návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia podaný žalobcom ( ) v rámci konania o odporovateľnosti dotknutého právneho úkonu, v ktorom sú sťažovateľky žalovanou stranou. Peňažnú pohľadávku si žalobca/navrhovateľ nariadenia zabezpečovacieho opatrenia ( ) uplatňuje v inom konaní proti žalovaným/údajným dlžníkom (, , ,) z titulu zmluvy o pôžičke z 20. apríla 2010 (bod 4 tohto nálezu). Z uznesenia okresného súdu z 3. januára 2022, ktorým bolo zriadené záložné právo na majetku sťažovateľky, v 2. rade zasa vyplýva, že v dôsledku odporovateľného právneho úkonu došlo k zníženiu majetku sťažovateľky v 1. rade ( ), ktorej jedinými spoluvlastníkmi sú práve žalobcovia (dvaja údajní) dlžníci, a teda došlo k zníženiu hodnoty majetku dlžníkov ako osôb povinných zo zmluvy o pôžičke. Tento majetok by v zmysle rozhodnutia bolo možné postihnúť výkonom exekúcie, čo podľa okresného súdu nepochybne zakladá obavu žalobcu z ohrozenia uspokojenia jeho peňažnej pohľadávky.

23. Pokiaľ krajský súd považoval (explicitne tak v napadnutom uznesení vyslovil) za dlžníkov peňažnej pohľadávky práve sťažovateľky ako obchodné spoločnosti, a to v nadväznosti na zmenšovanie majetku sťažovateľky v 1. rade – predajom nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi nimi (nie jednotlivých obchodných podielov), predmetná skutočnosť sa bez ďalšieho nejaví byť presvedčivá. Otázka zmenšenia majetku samotných dlžníkov sa podľa názoru ústavného súdu nevyčerpáva tvrdením o predaji dotknutých nehnuteľností medzi sťažovateľkami – obchodnými spoločnosťami (ktorých spoločníci a konatelia sú rodinne prepojení). V napadnutom uznesení absentuje odpoveď na otázku vzťahu/prepojenia dlžníkov – fyzických osôb (zo zmluvy o pôžičke z 20. apríla 2010) a sťažovateľky v 1. rade (v ktorej sú niektorí z dlžníkov spoločníkmi a konateľmi) a dotknutého majetku, ku ktorému bolo zriadené záložné právo, t. j. nie je zrejmá logická nadväznosť týchto vzťahov. Sťažovateľky pritom v ústavnej sťažnosti poukazujú na to, že nehnuteľnosti nikdy predtým neboli vo vlastníctve (údajných) dlžníkov zo zmluvy o pôžičke z 20. apríla 2010 (, , ,). Predmetné má za následok aj absenciu jasnej odpovede na otázku spôsobilosti majetku byť predmetom záložného práva pre účely nariadenia zabezpečovacieho opatrenia v okolnostiach preskúmvanej veci a na to prirodzene nadväzuje obava z budúceho zmarenia exekúcie.

24. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že je potrebné prisvedčiť námietke sťažovateľiek o tom, že rozhodnutie neposkytuje jednoznačné odpovede na odvolaním nastolené námietky, pričom prednesená argumentácia krajského súdu, ktorý označil za dlžníkov samotné sťažovateľky, vyznieva nepresvedčivo. Ústavný súd vníma rodinné prepojenie jednotlivých osôb pôsobiacich v rámci obchodných spoločností (sťažovateľiek) a tých, ktorí vystupujú ako žalovaní (údajní dlžníci) v konaní o zaplatenie dlžnej sumy z titulu zmluvy o pôžičke z 20. apríla 2010, avšak je nevyhnutné vysporiadať sa s ním v komplexe všetkých už uvedených

skutočností (bod 23 tohto nálezu). Nevyčerpaním tejto argumentácie nemožno zaujať ani jasné stanovisko vo vzťahu k možnosti/nemožnosti nariadenia zabezpečovacieho opatrenia vo vzťahu k tzv. tretej osobe (či už ide o sťažovateľku v 1. rade alebo sťažovateľku v 2. rade), ako sa nazývajú sťažovateľky. Ústavný súd sumarizuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu nepovažuje za presvedčivé, ako ani preskúmateľné v celom jeho rozsahu, v nadväznosti na čo nie je ani ústavne udržateľné.

25. Ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu). S prihliadnutím na uvedený záver podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. V zmysle § 134 ods. 1 druhej vety zákona o ústavnom súde je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu, preto jeho úlohou bude po vrátení mu veci na ďalšie konanie rešpektovať názor vyplývajúci z odôvodnenia tohto nálezu a opätovne rozhodnúť vo veci zabezpečovacieho opatrenia na základe opravného prostriedku sťažovateľiek podaného proti uzneseniu okresného súdu z 3. januára 2022 v súlade s ústavnoprávnymi požiadavkami kladenými na takéto rozhodnutie. Ústavný súd zároveň nevyhovел návrhu sťažovateľiek na vyslovenie zákazu pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd, keďže vyslovenie porušenia ich práv (bod 1 výroku tohto nálezu, pozn.), zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie považoval v okolnostiach preskúmvanej veci za postačujúce.

26. Ústavný súd, riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti (PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011, IV. ÚS 175/2020), nepovažoval za vhodné ani účelné zaoberať sa ďalšími sťažovateľkami namietanými skutočnosťami týkajúcimi sa porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva podnikáť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pretože bude povinnosťou krajského súdu pri opätovnom prejednaní veci v odvolacom konaní zohľadniť aj sťažovateľkami prednesené námietky vzťahujúce sa na porušenie týchto práv.

V.

Trovy konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľkám (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 801,48 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

28. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd priznal sťažovateľkám náhradu trov právneho zastúpenia celkom za tri úkony právnej služby pri zastupovaní dvoch sťažovateľiek, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2022 (prevzatie a príprava právneho zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) á 96,92 eur, čo je odmena za jeden úkon právnej služby znížená o 50 % (t. j. 50 % zo 193,83 eur), a režijný paušál 2 x 11,63 eur v súlade s § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3 vyhlášky a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 (vyjadrenie k stanovisku krajského súdu) á 104,34 eur, čo je odmena za jeden úkon právnej služby znížená o 50 % (t. j. 50 %

zo 208,67 eur), a režijný paušál 1 x 12,52 eur v súlade s § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3 vyhlášky, čo spolu s 20 % DPH, ktorej platiteľom je právna zástupkyňa sťažovateľiek (§ 18 ods. 3 vyhlášky), predstavuje sumu 400,74 eur. Trovy konania za dvoch účastníkov tak predstavujú celkom sumu 801,48 eur.

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľiek (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu